

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYSTOMOJO BENDRADARBIAVIMO IR
HUMANITARINĖS PAGALBOS ĮSTATYMO NR. XII-311 6, 7, 8, 12 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 13 STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO IR
SUSIJUSIO LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO
(TAP-20-1613, 20-1614; TAIS NR. 20-12690, 20-12691)**

2020-09-22 Nr. NV-2549

Vilnius

Įvertinę projektų atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir teisės technikos reikalavimams, norime atkreipti projekto rengėjų dėmesį į šiuos Įstatymo projekto aspektus:

1. Siūlome tikslinti projektu keičiamo įstatymo 6 straipsnio 2 dalį, nes nurodytame Reglamento, 195 straipsnyje yra nustatyti ne reikalavimai, kuriuos atitinkantys projektai ir programos gali būti įgyvendinamos tiesioginio finansavimo būdu, bet atvejai, kai Europos Sąjunga gali skirti dotacijas be kvietimo teikti pasiūlymus.

2. Projekto 2 straipsnio pirmoji dalis turėtų būti numeruojama, be to, šiame straipsnyje nėra 2 dalies.

Siūlome įsivertinti, ar Projekto 2 straipsnio 1 dalimi keičiamo Įstatymo 7 straipsnio 3 dalies 3 punkte taip pat neturėtų būti nurodytos nevyriausybinės organizacijos, kurių gebėjimus rengti ir įgyvendinti projektus CPVA finansuos iš Programos ir Fondo lėšų (kitais atvejais, jei jau šiomis lėšomis finansuojami nevyriausybinių organizacijų gebėjimai, tai gal joms reikėtų teikti ir informaciją apie konkursus).

Projekto 2 straipsnio 2 dalimi keičiamoje Įstatymo 7 straipsnio 5 dalyje pateikta nuoroda į „šio įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje nurodytus Fondo lėšomis finansuojamus projektus“ tikslintina, nes 13 straipsnio 1 dalyje nėra nurodyta, kokie projektai finansuojami Fondo lėšomis.

Projekto 2 straipsnio 4 dalimi keičiamos Įstatymo 7 straipsnio 5 dalies 6 punkte nustatoma, kad Komisija (nacionalinė vystomojo bendradarbiavimo komisija) teikia siūlymus Fondo tarybai dėl Fondo lėšų paskirstymo prioritetų, sričių ir krypčių, tuo tarpu aiškinamajame rašte teigiama, kad tokius pasiūlymus teiks Užsienio reikalų ministerija.

3. Siekiant išvengti piktnaudžiavimo ir užtikrinant lygiateisiškumą bei teisinį tikrumą, siūlytume Projekto 4 straipsnyje, kuriuo keičiama Įstatymo 12 straipsnio 1 dalis, nustatyti didžiausią galimo mokėti darbo užmokesčio dydį (prireikus numatant išimtį, kad jis netaikomas užsienio valstybių ekspertams).

4. Projekto 5 straipsniu siūlomo įstatymo 13 straipsnio 2 dalyje siūlome tikslinti frazę „kitų teisėtai gautų ir į Fondo sąskaitą pervestų lėšų“, nes ji sąlygoja, kad gali būti ir kitos teisėtai gautos, bet į Fondo sąskaitą nepervestos lėšos.

5. Vertinant Projekto 5 straipsniu siūlomo įstatymo 13 straipsnio 2 dalies paskutinįjį sakinį („Siekiant užtikrinti daugiašalės ir dvišalės Lietuvos oficialios paramos vystymuisi (toliau - OPV) konvergenciją, Fondui skiriami valstybės biudžeto asignavimai gali būti panaudojami tik kaip dvišalė OPV ir šie asignavimai *negali būti mažesni už praėjusiais biudžetiniais metais suteiktą daugiašalę OPV*“), atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2019 m.

gegužės 29 d. nutarimu Nr. 520 kreipėsi į Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar šiame nutarime nurodytos panašaus pobūdžio į siūlomas Projektu įstatymų nuostatos atitinka Lietuvos Respublikos Konstituciją, be kita ko, dėl to, kad šios specialiųjų įstatymų nuostatos galėtų būti vertintinos kaip ribojančios konstitucinius Vyriausybės ir Seimo įgaliojimus rengti valstybės biudžetą ir jį tvirtinti, atsižvelgiant į esamą socialinę ir ekonominę situaciją, į visuomenės ir valstybės poreikius bei galimybes, į turimus ir numatomus gauti finansinius išteklius bei valstybės įsipareigojimus, kitus svarbius veiksnius.

Šiuo atžvilgiu reikia pastebėti, kad aiškinamajame rašte nėra jokios konkretnės informacijos, kokio dydžio tai galėtų būti iš biudžeto skiriamos lėšos, nors tokia informacija būtinai turi būti pateikta pagal Seimo Statuto reikalavimus.

Taip pat siūlomos įstatymo 13 straipsnio 2 dalies nuostatos, pagal kurias planuojant kiekvienų metų valstybės biudžeto asignavimus, Fondui lėšos skiriamos *atsižvelgiant į ekonominę ir politinį poreikio pagrindimą, ankstesnių metų Fondo veiklos rezultatus* yra visiškai nekonkrečios ir pagal jas nėra aišku, kaip turėtų būti planuojamos Fondui skiriamos lėšos.

Taip pat siūlome šio straipsnio dalis ir dalių nuostatas dėstyti nuosekliai (5 dalį performuluoti į 2 dalį ir nuosekliau išdėstyti 4 dalį).

6. Projekto 6 straipsnio 2 dalies antrasis sakiny (Sprendimas dėl pirmosios valstybės biudžeto įmokos į Fondą dydžio priimamas atsižvelgiant į ekonominę ir politinį lėšų poreikio pagrindimą) neturi teisinės prasmės, nes analogiška nuostata būtų įtvirtinta Įstatymo 13 straipsnio 2 dalyje.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto 1 punkte įstatymo pavadinimą reikėtų rašyti „Lietuvos Respublikos vystomojo <...>“.

Taip pat siūlytume, atsižvelgiant į siūlomų pakeitimų pobūdį, projektą suderinti su Finansų ministerija (nors teikime rašoma, kad projektas buvo derintas su visomis ministerijomis, tačiau teikime nėra nurodoma apie derinimo su šia ministerija rezultatus ir kartu su teikimu nėra pateiktas Finansų ministerijos derinimo raštas).

Manytume, kad aiškinamojo rašto 1 punkte dėstomi teiginiai apie „pagrindą Europos Komisijai prieš Lietuvą pradėti pažeidimo procedūrą“ turėtų būti pagrįsti arba paaiškinti papildomai, nes pagal dabartines formuluotes sudaromas klaidingas įspūdis, jog tokios procedūros galėtų būti pradėtos Lietuvai nenumačius galimybės programas bei projektus finansuoti tiesioginio skyrimo būdu (be konkurso). Be to, neaišku, kodėl toks ribojimas yra diskriminacinis ir kodėl jis neatitinka Reglamento 195 straipsnio reikalavimų, kurie taikomi dotacijoms iš ES biudžeto, bet ne valstybių narių finansuojamiems projektams.

Aiškinamojo rašto 3 punktas tikslintinas nurodant, kaip šiuo metu reguliuojami teisiniai santykiai, nes vien nuorodos į galiojantį įstatymą nepakanka.

Teisės grupės vyriausiasis patarėjas

Deividas Kriaučiūnas

